

اختلال طیف اُتیسْم

Autism Spectrum Disorders (ASD)

اختلال طیف اُتیسْم چیست؟

اختلال طیف اوتیسْم (ASD) شامل گروهی از اختلالات رشدی - عصبی است که بر نحوه برقراری ارتباطات کلامی و غیرکلامی، یادگیری، رفتار و تعاملات اجتماعی افراد مبتلا تأثیر گذاشته و با چالش‌هایی در این زمینه‌ها مواجه میشوند. اگرچه اوتیسْم در هر سنی قابل تشخیص است، چون علائم معمولاً در دو سال اول زندگی ظاهر می‌شوند به همین علت به عنوان اختلال رشدی توصیف می‌شود.

بر اساس راهنمای تشخیصی و آماری اختلالات روانی (DSM-5) راهنمای ایجاد شده توسط انجمن روانپزشکی آمریکا برای تشخیص اختلالات روانی، افراد مبتلا به اختلال طیف اوتیسْم دارای علائم ذیل میباشند:

- مشکل در برقراری ارتباط و تعامل با افراد دیگر
- علایق محدود و رفتارهای تکراری
- علائمی که بر توانایی افراد برای عملکرد در مدرسه، کار و سایر زمینه های زندگی تأثیر می گذارد

اوتیسم به عنوان طیفی از اختلال شناخته می شود زیرا تنوع گسترده ای در نوع و شدت علائمی که افراد تجربه می کنند وجود دارد. این اختلال در تمام گروه های قومی، نژادی و اقتصادی رخ می دهد. اگرچه می تواند یک اختلال مادام العمر باشد اما درمان ها و خدمات می توانند علائم و توانایی عملکرد فرد مبتلا را بهبود بخشند. آکادمی اطفال آمریکا توصیه می کند که همه کودکان از نظر اوتیسم غربالگری شوند و والدین میبایست با پزشک کودک خود در مورد غربالگری و ارزیابی اختلال طیف اوتیسم صحبت کنند.

علائم و نشانه های اختلال طیف اوتیسم چیست؟

افراد مبتلا به اوتیسم در ارتباطات و تعاملات اجتماعی مشکل داشته و علایق محدود و رفتارهای تکراری دارند. لیست زیر نمونه هایی از انواع رفتارهای رایج در افراد مبتلا به اوتیسم را ارائه می دهد. البته اغلب همه افراد مبتلا تمامی موارد را نشان نمیدهند، اما بیشتر آنها چندین مورد از رفتارهای فهرست شده در زیر را خواهند داشت.

اختلال در رفتارهای ارتباطی و تعامل اجتماعی ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- عدم تماس چشمی و یا ایجاد تماس های چشمی کم و ناپایدار
- عدم تمایل به نگاه کردن و یا گوش دادن به مردم
- به ندرت اشیا یا فعالیت هایی را که لذت می برند را با اشاره کردن یا نشان دادن به دیگران به اشتراک میگذارند.
- پاسخ ندادن یا واکنش آهسته به مواردی مانند صدا کردن نام او و یا به تلاش های کلامی دیگر برای جلب توجه او
- مشکل داشتن در مکالمه دو جانبه و صحبت متقابل
- داشتن حالت چهره، حرکات و ژست غیر منطبق با آنچه گفته می شود
- داشتن لحن غیرمعمول صدا که ممکن است حالت آهنگین داشته و یا یکنواخت و شبیه ربات باشد
- داشتن مشکل در درک دیدگاه و نظر دیگران و ناتوانی در پیش بینی و درک اقدامات دیگران

رفتارهای تکراری محدود کننده ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- تکرار برخی رفتارها یا داشتن رفتارهای غیرعادی، مانند تکرار کلمات یا عبارات، رفتاری که به نام اکولالیا شناخته میشود
- داشتن علاقه شدید و پایدار به موضوعات خاص، مانند اعداد، وسایل نقلیه و.....
- علاقه و تمرکز بیش از حد به برخی موارد مانند اشیا متحرک یا اجزایی از اشیا
- ناراحت شدن از تغییر جزئی در روتین و روال معمول
- در مقایسه با سایر افراد نسبت به ورودی های حسی، حساس تر و یا کمتر حساسند مانند نور، سر و صدا، لباس یا دما

افراد مبتلا به اختلال طیف اوتیسم گاهی دچار مشکلات خواب و تحریک پذیری میباشند، اگرچه افراد مبتلا چالش های زیادی را تجربه می کنند، اما ممکن است نقاط قوت نیز داشته باشند که عبارتند از:

- توانایی یادگیری موارد با جزئیات و به خاطر سپردن اطلاعات برای مدت طولانی
- توانایی بالا در یادگیری دیداری و گاهاً شنیداری
- سرآمد شدن در زمینه های موسیقی یا هنر، علوم و ریاضی

علل و عوامل خطر اختلال طیف اتیسم چیست؟

محققان علت دقیق ایجاد اختلال طیف اتیسم را نمی دانند اما مطالعات نشان می دهد که ژن ها میتوانند با عوامل محیطی همراه شده و رشد را به گونه ای تحت تأثیر قرار دهند که منجر به این اختلال گردند. اگرچه، دانشمندان هنوز در تلاشند تا بفهمند چرا برخی از افراد به این اختلال مبتلا می شوند و برخی دیگر نه؟ برخی از عواملی که خطر ابتلا به این اختلال را افزایش می دهند عبارتند از:

- داشتن خواهر و برادر مبتلا به اختلال طیف اتیسم
- داشتن والدین با سن بالا
- داشتن شرایط ژنتیکی خاص، به عنوان مثال، افراد مبتلا به بیماری هایی مانند سندرم داون، سندرم کروموزوم X شکننده،...
- متولد شدن با وزن بسیار پایین

البته هر فردی که عوامل خطر فوق را داشته باشد لزوماً مبتلا به طیف اختلال اتیسم نمیگردد.

چگونه اختلال طیف اتیسم تشخیص داده می شود؟

متخصصین با بررسی رفتار و رشد فرد، اختلال طیف اتیسم را تشخیص می دهند. این اختلال بطور قابل اطمینانی معمولاً تا دو سالگی قابل تشخیص است. افرادی که علائمی دارند که باعث نگرانی میباشد، مهم است که در اسرع وقت به دنبال ارزیابی باشند تا هر چه زودتر تشخیص داده شده و درمان شروع شود.

تشخیص در کودکان خردسال

تشخیص در کودکان خردسال اغلب فرآیندی دو مرحله ای است:

مرحله ارزیابی اول:

غربالگری رشد عمومی، طی معاینات دوره ای کودک، هر کودکی بایستی توسط پزشک متخصص اطفال یا ارائه دهنده مراقبت های بهداشتی دوران کودکی معاینه شود. آکادمی اطفال آمریکا توصیه می کند که همه کودکان از نظر تأخیر رشدی در ۹، ۱۸ و ۲۴ یا ۳۰ ماهگی و به ویژه جهت اتیسم در ۱۸ و ۲۴ ماهگی معاینه و بررسی شوند. اگر کودکی در معرض خطر بالای ابتلا به اختلال طیف اتیسم یا مشکلات تاخیر رشدی است، امکان دارد به غربالگری های بیشتری احتیاج باشد. کودکانی که در معرض خطر بالا هستند، شامل افرادی می شود که یکی از اعضای خانواده آنها مبتلا به اختلال طیف اتیسم هستند و یا برخی از رفتارهای اختلال طیف اتیسم را نشان میدهند، والدین با سن بالا و بیماری های ژنتیکی خاصی دارند و یا با وزن بسیار کم متولد شده اند.

تجربیات و نگرانی های والدین در فرآیند غربالگری کودکان خردسال بسیار مهم است. گاهی اوقات پزشکان از والدین سؤالاتی در مورد رفتارهای کودکشان می پرسند و این پاسخ ها را با اطلاعات ابزارهای غربالگری اختلال طیف اتیسم و با مشاهدات خود از کودک جمع بندی مینمایند. کودکانی که در طول این فرآیند غربالگری تفاوت های رشدی از خود نشان می دهند برای ارزیابی مرحله دوم ارجاع داده می شوند. ویژگی های تشخیصی اختلال طیف اتیسم در خردسالی ممکن است از نظر دور بماند، به همین دلیل والدین میبایست به دقت به دنبال علائم هشدار دهنده و یا علائم اولیه که ممکن است به آنها یاری دهند، باشند تا کودکان در معرض خطر ابتلا به اختلال طیف اتیسم، شناسایی گشته و مورد ارزیابی تشخیصی قرار گیرند.

علائم هشدار دهنده در کودکان عبارتند از:

ارتباط اجتماعی

- استفاده محدود از حرکات و ژست‌ها مانند دادن، نشان دادن، تکان دادن دست برای خداحافظی، کف زدن، اشاره کردن به چیزی یا تکان دادن سر به علامت تأیید
- تأخیر در صحبت کردن
- تولید صداهای عجیب و غریب یا تن صدای غیر معمول
- مشکل در تماس چشمی
- تقلید کم یا ناتوانی در تقلید از دیگران
- استفاده از کلماتی را که قبلاً بیان میکردند ولی متوقف شده.
- از دست شخص دیگری به عنوان ابزار استفاده می‌کند (مثلاً قرار دادن دست والدین روی یک شیشه برای باز کردن درب آن)

تعامل اجتماعی

- به دشواری به شما یا دیگران نگاه میکنند
- وقتی کسی نام او را صدا می‌کند، پاسخ نمی‌دهد
- توجه شما را به چیزهای مورد علاقه شان جلب نمی‌کنند و به شما نشان نمی‌دهند
- لذت یا علاقه را با دیگران به اشتراک نمی‌گذارد

رفتارهای تکراری و علائق محدود

- روش‌های غیرمعمول حرکت دست‌ها، انگشتان، یا کل بدن
- رفتارهایی مانند ردیف کردن اشیاء یا تکرار چیزهایی بارها و بارها
- تمرکز یا وابستگی بسیار به موارد غیر معمول از جمله اشیایی مانند نوارهای پارچه، قاشق‌های چوبی، سنگ و.....
- علائق حسی غیرمعمول مانند بو کشیدن اجسام و یا از گوشه چشم خود به اجسام نگاه می‌کنند
- واکنش بیش از حد یا بالعکس کم به صداها، نور یا ورودی‌های حسی دیگر

مرحله دوم: ارزیابی‌های تکمیلی

این ارزیابی توسط تیمی متشکل از پزشکان و سایر متخصصان بهداشتی که در تشخیص اختلال طیف اتیسم با تجربه هستند، انجام می‌شود.

این تیم ممکن است شامل افراد زیر باشد:

- متخصص اطفال با تخصص در رشد و نمو کودکان
- روانشناس کودک یا روانپزشک کودک
- متخصص اعصاب کودکان
- آسیب شناس گفتار و زبان

ارزیابی دوم موارد ذیل را ارزیابی میکند:

- سطح شناختی یا مهارت‌های تفکر کودک

- توانایی های کلامی

- مهارت های مناسب سن برای انجام فعالیت های روزانه بطور مستقل ، مانند خوردن ، لباس پوشیدن، دستشویی رفتن

از آنجایی که اختلال طیف اتیسم یک اختلال پیچیده است و گاهی همراه با سایر بیماری ها یا اختلالات یادگیری دیگر رخ می دهد، ارزیابی جامع ممکن است شامل آزمایشات خون و آزمایش شنوایی باشد.

نتیجه این ارزیابی در نهایت میتواند منجر به تشخیص و توصیه هایی برای درمان شود.

تشخیص در کودکان بزرگتر و نوجوانان

علائم اختلال طیف اتیسم در کودکان بزرگتر و نوجوانانی که به مدرسه می روند اغلب ابتدا توسط والدین و معلمان تشخیص داده می شود و سپس این کودکان برای آزمایشات تکمیلی به پزشک اطفال خود یا متخصص در زمینه اختلال طیف اتیسم مراجعه می کنند

والدین ممکن است با این پزشکان در مورد مشکلات اجتماعی فرزندانشان از جمله مشکلات ارتباطات و تعاملات اجتماعی، صحبت کنند. این مشکلات عبارتند از مشکل در درک لحن صدا، چهره و یا زبان بدن. کودکان بزرگتر و نوجوانان اغلب دارای مشکل در درک گفتار طنز و طعنه میباشند. همچنین والدین متوجه میشوند که فرزندشان در دوستی با همسالانشان مشکل دارد.

روش های درمانی اختلال طیف اتیسم چیست؟

درمان اختلال طیف اتیسم باید در اسرع وقت پس از تشخیص شروع شود. زیرا درمان سریع و به موقع، می تواند مشکلات افراد را در حین کمک به آنها، کاهش دهد. به این طریق آنها مهارت های جدیدی را یاد میگیرند و از نقاط قوت خود نهایت استفاده را می برند. طیف گسترده ای از مسائلی وجود دارد که افراد مبتلا به اختلال طیف اتیسم با آن مواجه هستند و این به این معنی است که هیچ درمان واحدی برای این اختلال وجود ندارد، درمان آن نیازمند همکاری نزدیک با پزشک و متخصصین در زمینه اتیسم میباشد که خود بخش مهمی از یافتن برنامه درمانی مناسب است.

دارو درمانی

پزشک متخصص ممکن است برای درمان برخی از علائم شایع اختلال طیف اتیسم، از دارو استفاده کند. با مصرف دارو، فرد مبتلا به اختلال طیف اتیسم ممکن است منجر به کاهش موارد ذیل گردد:

- تحریک پذیری
- پرخاشگری
- رفتار تکراری
- بیش فعالی
- مشکلات توجه
- اضطراب و افسردگی

درمان روانشناختی و آموزشی و رویکردهای رفتاردرمانی و ارتباطی

افراد مبتلا به اختلال طیف اتیسم، به افراد متخصص در ارائه مداخلات درمانی و رفتاری و ارتباطی ارجاع داده میشوند. مداخلات روانشناختی، آموزشی و مهارت سازی، برنامه های معمولاً بسیار سازمان یافته و فشرده میباشند که اغلب برای نتیجه بهتر نیازمند همکاری والدین، خواهر و برادرها و سایر اعضای خانواده میباشند.

این برنامه ها به افراد مبتلا به اختلال طیف اوتیسم کمک میکنند تا:

- مهارت های زندگی لازم برای زندگی مستقل را بیاموزید.
- رفتارهای چالش برانگیز را کاهش دهند.
- نقاط قوت را افزایش دهند یا بنا کنند.
- مهارت های اجتماعی، ارتباطی و کلامی را بیاموزند.

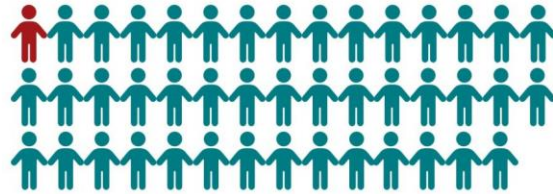
مترجم: دکتر هایده حائری

AUTISM QUICK STATS

1 in 44 kids identified with autism

241%
higher than baseline stats in 2000

Although autism can be diagnosed before a child reaches the age of two, most kids are diagnosed only after the age of **4**

BOYS are 4X more likely to be diagnosed than **GIRLS**

40% are nonverbal
44% Have average or above average intellectual ability
31% have an intellectual disability

Some areas have higher than average prevalence rates:
California 1/26
South Korea 1/38

36.5% of autism caregivers use ABA

20% of caregivers give CBD to autistic kids